Nijmegen

**Postadres**
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

**Bezoekadres**
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

**Contactgegevens**
nijmegen.nl/contact

**Ons kenmerk**
E25.002356

**Bijlage(n)**
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 25 november 2025
Onderwerp Voortgang uitvoeringsplan gelijkwaardige kansen in het onderwijs 2023-2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

Middels deze brief informeren wij u over de behaalde resultaten in 2024 betreffende het uitvoerings- en evaluatieplan gelijkwaardige kansen in het onderwijs. De organisaties hebben uiterlijk 1 juni 2025 hun verantwoording en evaluatie over 2024 bij ons ingediend. Vervolgens hebben wij deze in september besproken met de kennisinstellingen zoals opgenomen in het evaluatieplan.

**Context**
Vanuit het coalitieakkoord ‘Ons Nijmegen, stad van iedereen’ zijn voor de periode 2023-2026 extra middelen beschikbaar gesteld voor een totaalpakket aan maatregelen gericht op kansengelijkheid. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 is per jaar €1 miljoen extra beschikbaar gesteld en vanaf 2026 is dit bedrag €750.000,- per jaar. Door gesprekken met het onderwijs, jongerenorganisaties, buurtteams en de jongeren zelf te voeren hebben wij een gewenste aanpak beschreven voor de verdeling van deze middelen.

- Op 27 september 2023 heeft u deze aanpak ‘gelijkwaardige kansen in het onderwijs 2023-2026’ vastgesteld;
- Deze aanpak heeft geleid tot een uitvoeringsplan ‘gelijkwaardige kansen in het onderwijs’, door u vastgesteld op 31 januari 2024;
- Dit heeft vervolgens geleid tot het evaluatieplan ‘gelijkwaardige kansen in het onderwijs’ welke 18 juni 2024 aan u is aangeboden;
- Op 10 september 2024 heeft u de eerste voortgangsbrief ontvangen.

**Aanpak gelijkwaardige kansen in het onderwijs**
Uitgangspunt is dat wij ongelijk investeren om gelijkwaardige kansen te creëren. Dit gebeurt op twee manieren:

- Stadsbreed investeren in specifieke doelgroepen
- Ongelijk investeren gericht op specifieke stadsdelen en wijken

Dit is verder uitgewerkt via drie programmalijnen:

1) Iedereen kan groeien
2) Iedereen kan meedoen
3) Iedereen kan hulp krijgen

Bij het opstellen van het uitvoeringsplan met de hierbij gestelde doelen en geselecteerde interventies hebben we zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van erkende, goed onderbouwde interventies. Hierbij hebben we per doel gezocht naar een interventie die onderbouwd impact maakt op het gestelde doel.
Hieronder zullen we per programmalijn een korte toelichting geven op de behaalde resultaten in 2024 en deze relateren aan de gewenste outcome van het model zoals gebruikt in het evaluatieplan.

**Toelichting op het evaluatieplan**

Op verzoek van de raad hebben we een evaluatieplan opgesteld behorend bij de interventies uit het actieprogramma. Dit evaluatieplan is tot stand gekomen met input van (onder ander) hoogleraar Eddie Denessen, gespecialiseerd in onderzoek naar kansengelijkheid in het onderwijs. Gezamenlijk zijn we gekomen tot een onderliggende beleidstheorie, waarbij we grotendeels gebruik maken van interventies waarvan op basis van onderzoek is bewezen dat deze effectief zijn. We evalueren dus niet zelf het effect van deze interventies, dit is namelijk al aangetoond door middel van landelijk onderzoek. We evalueren wel of de interventie op de juiste manier is ingezet en uitgevoerd, omdat een goede uitvoering belangrijk is om het (bewezen) effect te realiseren.

**Iedereen kan groeien**

Het doel van de interventies behorende bij deze programmalijn is het versterken van de brede talentontwikkeling van jongeren en het vergroten van school- en loopbaankansen.
Dit gebeurt onder meer door de inzet van jongerenwerkers binnen het voortgezet (speciaal) onderwijs en door kinderen en jongeren kennis te laten maken met diverse aspecten van de arbeidsmarkt, zoals bliksemstages en sollicitatietraining.

Het jongerenwerk op het voortgezet (speciaal) onderwijs wordt uitgevoerd door Bindkracht10. Hier hebben zij per week 2,5 FTE voor ingezet verdeeld over 18 scholen. In overleg met het onderwijs hebben zij de verdeling over de scholen in 2024 aangepast, om zodoende door ongelijk te investeren te werken aan kansengelijkheid. Op negen scholen met meer problematiek, risico op schooluitval en/of veel leerlingen uit aandachtswijken bedraagt de inzet 8 uur per week, ten opzichte van 4,5 uur op de overige negen scholen. Aan de hand van de plan-do-check-act cyclus heeft het management en de uitvoering van Bindkracht10 in gesprek met de betrokkenen vanuit het onderwijs de inzet gemonitord en geëvalueerd. Hierbij is onder meer besproken hoe is gewerkt aan de gewenste outcome, namelijk het versterken van het welzijn, tijdig oppakken van signalen, afstemming tussen de verschillende leefwerelden van de jongeren en een verhoogde schoolbetrokkenheid. Hieruit blijkt dat jongerenwerkers sterk zijn in het creëren van gedragsverandering bij leerlingen binnen school. Ook zorgen zij voor de verbinding met de thuissituatie, bijvoorbeeld door op huisbezoek te gaan bij leerlingen waar voorheen moeilijk contact

mee te krijgen was vanuit school. Doordat de jongerenwerker outreachend kan werken en laagdrempelig in contact kan gaan met de ouders is hiermee de deur geopend voor school om het contact met deze leerling en ouders te herstellen.
Door middel van de scholencompetitie wordt er ook gewerkt aan onderlinge relaties van jongeren tussen de verschillende scholen. Door gezamenlijke sportwedstrijden (voetbal, basketbal) komen de jongeren op een positieve manier met elkaar in aanraking en wordt het welzijn van de leerlingen verbeterd. Dit is belangrijk, omdat er soms onderlinge rivaliteit is tussen leerlingen van scholen. Dit leidt vaak tot ruzies en vechtpartijen.
In 2025 gaat het jongerenwerk in afstemming met het onderwijs een volgende slag slaan in het ongelijk investeren voor gelijke kansen. Op scholen waarbij de meerwaarde het grootst is, gebaseerd op de populatie leerlingen en behaalde outcome, zal de jongerenwerker 12u per week aanwezig zijn. Op basis van landelijk en lokaal onderzoek door lectoraat Youth Spot is gebleken dat een inzet van minimaal 12 uur op een school betere resultaten en meer effect oplevert. Daarnaast gaat Bindkracht10 aan de slag met een methodische onderbouwing behorend bij deze inzet.

JINC is een landelijke organisatie die middels diverse projecten kinderen tussen de 8 en 16 jaar helpt aan een goede start op de arbeidsmarkt. Uit extern impactonderzoek blijkt dat JINC een relevante en onderscheidende functie heeft in het tegengaan van kansengelijkheid in het onderwijs en ondersteuning biedt aan jongeren die al vroeg keuzes moeten maken over opleiding en beroep. De inzet van JINC heeft als doel het versterken van de schoolloopbaan en de professionele vaardigheden en netwerken van jeugdigen. Dit bereiken zij door middel van drie verschillende projecten, namelijk de bliksemstage, de carrierecoach en de sollicitatietraining. Afgelopen jaar hebben we onder meer een slag gemaakt door de projecten van JINC te verbinden aan de gemeentelijke HR afdeling. Zo worden ambtenaren nu in staat gesteld een bijdrage te leveren aan de verschillende programma's van JINC en zelf actief een bijdrage te leveren aan het verkleinen van de kansengelijkheid.

**Iedereen kan meedoen**

We beogen dat alle kinderen mee kunnen doen aan de extra schoolactiviteiten, waarvoor een vrijwillige ouderbijdrage nodig is. Daarnaast verstevigen we het netwerk en de verbinding tussen de verschillende leefwerelden van jongeren zoals school, thuis, vrije tijd en online. Hiertoe zijn verschillende interventies ingezet, waarbij we er een paar willen uitlichten.

Leerlingen met een migratieachtergrond krijgen relatief vaak een lager schooladvies. Uit de stads- en wijkmonitor blijkt dat in Nijmegen onderadvisering vaker voorkomt bij scholen met veel leerlingen met een risico op onderwijsachterstand, waarbij dit een samengestelde factor is gebaseerd op het opleidingsniveau van de ouders, het herkomstland van de moeder, de verblijfsduur van de moeder in Nederland en deelname aan de schuldsanering. Daarnaast speelt het lerarentekort met name op scholen met veel leerlingen met een migratieachtergrond. Ook is in het onderwijsmateriaal sprake van stereotypering; personages met een migratieachtergrond zijn ondervertegenwoordigd. Tenslotte blijkt dat studenten met een migratieachtergrond minder kans maken op een

stageplek. Dit heeft geleid tot de doelstelling om binnen het onderwijs meer bewustwording te creëren voor discriminatie en racisme.

Ieder talent Telt is een broedplaats voor onderwijsinnovatie. Zij hebben in 2024 samen met verschillende onderwijsinstellingen (van kinderopvang tot het hoger onderwijs) een onderzoek uitgevoerd naar de behoeften van het onderwijs met betrekking tot informatievoorziening en handvatten voor een aanpak, het verzamelen van goede voorbeelden en het tot stand brengen van uitwisseling met als doel een verhoogd bewustzijn en begrip op dit thema. Hiermee willen we bereiken dat het onderwijs een inclusieve en ondersteunende leeromgeving kan faciliteren voor jongeren.

Gedurende het jaar zijn er drie kennisdelingssessies geweest met het onderwijs. Daarnaast zijn er negentien diepte-interview gehouden en is er een literatuurstudie uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er behoefte is op het vlak van het vergroten van bewustwording en het ontwikkelen van competenties zoals het gebruik van inclusief taalgebruik. Daarnaast wil men organisatie breed draagvlak creëren en zorgen dat medewerkers in positie worden gesteld om impact te maken. Ook is er behoefte aan meer overzicht aan het geheel aan initiatieven en inspanningen. Tenslotte gaven alle respondenten aan behoefte te hebben praktische tools en handvatten op discriminatie en racisme effectief tegen te gaan. Hier kan uitvoering aan worden gegeven door structurele samenwerking en agendering binnen bestaande thema's en het aanstellen van een aanjager en verbinder. Parallel is in kaart gebracht welke interventies en inzet al gaande is in Nijmegen, hoe dit kan worden versterkt en wat men van elkaar kan leren hierin. Ook is een literatuurstudie uitgevoerd naar good practices in het land.

Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen vanuit het onderwijs en Ieder Talent Telt wordt een gedeelte van de middelen die in 2025 beschikbaar zijn om dit thema toe te kennen aan een aanjager die vanuit het onderwijs hiermee aan de slag kan. Ook financieren we een programma voor docenten dat inzicht en handvatten biedt om het slavernijverleden bespreekbaar te maken alsmede de doorwerking naar actuele vormen van racisme.

Stichting MOVE streeft naar een gelijkwaardige maatschappij waarin iedereen zich optimaal kan ontwikkelen. Dit doen zij onder meer door ontmoetingen te organiseren die op speelse wijze bubbels doorbreken. Zo ontdekken jongeren hun talenten en komen ze samen in actie voor de wereld om hen heen. In Nijmegen doen zij dit met het project Move je Buurt. In 2024 hebben zij het volgende bereikt:

- Vier basisscholen in Dukenburg, Hatert en Grootstal
- Bijna 100 bovenbouwleerlingen van het primair onderwijs
- Gekoppeld aan 27 studenten van het hoger onderwijs
- Die gezamenlijk 4 wijkprojecten hebben opgezet en uitgevoerd

De volgende citaten geven aan hoe is gewerkt aan het versterken van eigenaarschap, zelfvertrouwen en bewustwording buiten de eigen bubbel.

*"De studenten van de HAN hebben de leerlingen van groep 8 meegenomen naar de locaties van de HAN waar zij studeren. De leerlingen keken hun ogen uit en waren erg benieuwd naar hoe een studie op de HAN in zijn werk gaat."*

*“De feestelijke afsluiting vond plaats in het wijkcentrum van Hatert. Samen met de leerlingen werd de zaal klaargezet en werden de hapjes voorbereid. Er was een grote opkomst aan ouderen uit de wijk, die heel erg blij waren met de bingo. De studenten hadden voor mooie prijzen gezorgd. De leerlingen waren druk met hapjes en drankjes uitdelen tijdens de bingo en vonden het erg leuk om te doen. Na de bingo werd er nog met elkaar gesjoeld en kaartspelletjes gespeeld. Het was een hele geslaagde middag.”*

In Nijmegen Noord hebben we geïnvesteerd in een extra kinderwerker vanuit Bindkracht10. Nijmegen Noord is niet een gebied dat opvalt in de stads- en wijkmonitors van de gemeente Nijmegen. Er staan geen scholen met een hoge schoolweging, er is weinig criminaliteit of gevoelens van onveiligheid. Wanneer we echter inzoomen springen er een paar dingen in het oog:
Uit cijfers en monitoren blijkt dat kinderen en jongeren in Nijmegen Noord prestatiedruk (47%), stress (49%) en faalangst (26%) ervaren. Daarnaast is het gebruik van gespecialiseerde jeugdhulp onder jongeren in Noord, significant hoger dan in de rest van de stad. Door vroegtijdig te signaleren, ouders en school te betrekken en gebruik te maken van laagdrempelige voorzieningen en interventies zetten we in op het versterken van de veerkracht en het mentaal welbevinden van de jeugd. De inzet van een extra jeugdwerker met specifieke aandacht voor de leeftijdsgroep 10-15 jaar draagt hieraan bij.

Deze inzet van 32u per week heeft in 2024 geleid tot een bereik van 3966 contactmomenten met kinderen, waarvan 689 nieuwe gezichten. Dit is tot stand gekomen door middel van ambulante rondes en gerichte inzet met een bakfiets vol speelgoed, huisbezoeken naar aanleiding van signalen op straat of op aanwijzing van partners en samenwerking met onderwijs en andere organisaties in de wijk. Doordat de kinderwerker afgelopen jaar in staat is geweest een sterke basis te leggen, weten wijkbewoners inmiddels goed wat zij aan het kinderwerk hebben. Zij stellen regelmatig vragen over financiën, opvoeden, straatcultuur en schoolbetrokkenheid. Naast kindgerichte vragen, krijgen we ook signalen van ouders zelf, bijvoorbeeld over gevoelens van overspanning of onzekerheid in de opvoeding. Dit laat zien dat ouders het kinderwerk steeds meer als een betrouwbare en toegankelijke gesprekspartner ervaren. De vertrouwensband groeit, en daarmee positioneert het kinderwerk zich steeds sterker als een laagdrempelig aanspreekpunt en vertrouwenspersoon in de wijk.

**Iedereen kan hulp krijgen**
Kinderen uit een achterstandssituatie worden doorgaans geconfronteerd met meerdere uitdagingen binnen hun (school)loopbaan. Dit komt onder meer door economische (armoede in de thuissituatie)en  sociaal-emotionele (stressvolle leefomstandigheden, minder ondersteuning) factoren. Veel kinderen en jongeren die opgroeien in de stadsdelen/wijken in Zuid, Dukenburg, Lindenholt en Midden hebben te maken met één of meerdere van bovenstaande belemmerende factoren waardoor zij minder kans hebben om hun potentie binnen het onderwijs volledig te ontplooien.

Door het versterken van diverse maatjes- en ondersteuningsprojecten worden jongeren en hun ouders dichtbij en laagdrempelig ondersteund bij de overstap van het primair naar het voortgezet onderwijs. Dit heeft als doel om de ouderbetrokkenheid te versterken, het zelfvertrouwen te vergroten en vaardigheden en competenties te versterken.

School's Cool werkt aan het bevorderen van kansengelijkheid door leerlingen te ondersteunen die het moeilijk hebben op school. De oorzaken zijn uiteenlopend, maar hebben vrijwel altijd te maken met de drie leefwerelden van de leerling: school, thuis en hun woonomgeving. In 2024 heeft School's Cool een stap vooruitgezet in het versterken van de ouderbetrokkenheid bij de school en de competenties en vaardigheden die een leerling hiervoor nodig heeft. Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat ouderbetrokkenheid invloed heeft op de prestaties en kansen van kinderen.

De eerste helft van 2024 is gebruikt om onderzoek te doen naar de behoeften van scholen en ouders in de benoemde aandachtgebieden. Hieruit blijkt dat grootschalige bijeenkomsten niet passend en wenselijk zijn, maar dat er behoefte is aan een kleine setting en veilig sfeer waar ouders de ruimte voelen om ervaringen te delen. Dit heeft geleid tot een informatiebijeenkomst in november met als thema 'Ik wil alleen maar helpen'.

Daarnaast heeft School's Cool geïnvesteerd in de professionalisering van de mentoren die de leerlingen begeleiden door middel van twee thema-avonden en vier intervisiebijeenkomsten. Hierdoor zijn zij nu beter in staat om ondersteuning op maat te bieden aan ouders. Door gesprekken te voeren over thema's als 'het puberbrein' en 'social media', krijgen ouders waardevolle inzichten vanuit een ander perspectief evenals handvatten bij de opvoeding en ondersteuning van hun kinderen. Dit versterkt de relatie tussen ouder en kind, maar helpt ook om een netwerk te creëren waarbinnen ouders zich gesteund voelen.

**Financiën**

Vanuit het coalitieakkoord zijn voor de periode 2023-2026 extra middelen beschikbaar gesteld voor een totaalpakket aan maatregelen gericht op kansengelijkheid. Voor de jaren 2023, 2024 en 2025 is per jaar €1 miljoen extra beschikbaar gesteld en vanaf 2026 €750.000,-.

In totaal is over het jaar 2024 vanuit het uitvoeringsplan kansengelijkheid € 925.000,- verantwoord voor de realisatie van de gestelde doelen, zoals hierboven nader toegelicht. Daarnaast heeft er een budgetoverheveling plaatsgevonden van € 380.000,- naar 2025. Deze overheveling betreft twee componenten:

- Middels de motie 'ongelijk investeren met jongerenwerk' zijn de niet bestede middelen van 2023 begroot voor de inzet van het jongerenwerk op het primair onderwijs in 2024, 2025 en 2026. Deze middelen zijn dus toegevoegd aan de begroting van 2025.
- De realisatie van de Urban Hotspot in Hatert heeft vertraging opgelopen wegens schaarste in projectleiders en een vertraging in het participatieproces. Hierdoor is € 150.000,- overgeheveld naar 2025.

De financiën zijn al verantwoord in de jaarrekening 2024.

**Vervolg**

De belangrijkste bijsturing in de uitvoering voor 2025 betreft:

- De inzet van het jongerenwerk op het voortgezet (speciaal) onderwijs wordt gecentreerd op acht scholen om zo met meer uren impact te maken, op basis van

onderzoek door het lectoraat Youth Spot. Daarnaast vindt er methodiekontwikkeling plaats gericht op deze inzet.
- De middelen voor het tegengaan van discriminatie in het onderwijs worden vanaf 2025 toegekend aan het ROC Nijmegen als bijdrage aan de community-verbinder gericht op de aanpak gelijke stagekansen, als aanbeveling vanuit het onderzoek door ieder Talent Telt.

In Q3 2026 informeren we u opnieuw over de voortgang van het uitvoeringsplan.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

| | |
|---|---|
| A.P.W. van de Klift | H.M.F. Bruls |
| gemeentesecretaris | burgemeester |

**Bijlagen**
- Aanpak gelijkwaardige kansen in het onderwijs
- Uitvoeringsplan gelijkwaardige kansen in het onderwijs
- Evaluatieplan gelijkwaardige kansen in het onderwijs